

CDA

Gulpen-Wittem

Algemene Beschouwingen Begroting 2020

‘HET KAN OOK ANDERS?!’

Raadsleden:

Marieke Nass
Fractievoorzitter

Jos Hendriks
V-fractievoorzitter

Fon Kistermann
Raadslid

Philip Laheij
Raadslid

Burgerfractieleden:

Roger Cratsborn, Wiel van Wersch, Gerjo Pecher-Dimmedal, Ingrid Wouters-Smeets, Mike Eggen, Noël Buijsen, Willem Voncken, Chris Wouters, Jeroen Roijen.

Steunfractieleden:

Sjef Schoenmakers, Joris Kirkels, Boris Meessen, Ruud Bessems, Jan Bormans, Giel Jacobs, Fred Eggen

Inleiding

Voorzitter,

Vandaag behandelen we de tweede begroting van de periode 2018-2022, de tweede begroting van het nieuwe college en de nieuwe coalitie.

Als CDA hebben we moeten constateren dat deze begroting geen nieuw beleid bevat. Wat is de visie van dit college? Deze is voor onze fractie volstrekt onduidelijk.

Voor onze visie voor ontwikkelingen in onze gemeente verwijzen wij naar ons verkiezingsprogramma en onze inbreng van afgelopen jaar. Met deze inbreng is niets gebeurd.

Paar voorbeelden:

- Wat is de stand van zaken betreffende de invoering van de toeristenpas?
- Geen middelen opgenomen voor uitvoering GVVP?
- Trambaanfietsroute?
- Accommodatiebeleid?
- Knelpunten brandweer Gulpen?
- Daarnaast laat het college volgens het CDA veel liggen op het gebied van passende woningen, uitdagingen binnen het toerisme en voor ondernemers.

De titel van de begroting ‘investeren in mensen’ is dan ook niet erg toepasselijk, nu het lijkt alsof alleen in zichzelf en de organisatie wordt geïnvesteerd (extra wethouder, OOT, verhoging budget representatie B&W, etc).

Kritiek leveren is makkelijk, maar voor de CDA fractie stopt het daarbij zeker niet. Wij willen graag onze bijdrage leveren. De CDA visie is helder, daarom zal het CDA slechts op een aantal specifieke punten ingaan.

Financiën

Ons beleid in de periode 2014-2018 was gericht op een streng en sober financieel beleid over de gehele breedte, waarbij wij het belangrijk vonden om voldoende weerstandsvermogen te houden.

In ons verkiezingsprogramma stonden de navolgende speerpunten:

1. Huishoudboekje van de gemeente op orde.
2. Verantwoorde keuzes maken bij lagere budgetten van het Rijk.
3. Een streng en sober financieel beleid over de gehele breedte, terugdringing van de overheadkosten en inrichting van de ambtelijke organisatie gericht op optimaal presteren.
4. Voldoende weerstandsvermogen (“voldoende vlees op de botten”) houden.
5. Planmatig bijhouden van reserves en voorzieningen en deze regelmatig toetsen aan het daartoe geformuleerde beleid.
6. Risicoanalyses bij grote(re) projecten.
7. Kostendeekkende tarieven voor afvalinzameling en -verwerking, leges, begraven en riool.

Hierbij is voor ons zeer belangrijk dat de gemeentebegroting structureel in evenwicht is. De gemeente dient behoedzaam en duurzaam om te gaan met haar financiële middelen. Het gemeentelijk financieel beleid en het daarbij behorend financieel instrumentarium moeten zorgvuldig worden vormgegeven en uitgevoerd. Structurele uitgaven worden gedekt uit structurele inkomsten; tekorten worden kordaat opgelost en niet naar de toekomst doorgeschoven.

En dat is waar het exact misgaat met deze begroting. Onze algemene reserves worden uitgeput, structurele uitgaven worden gedekt met incidentele middelen en lasten worden naar de toekomst verschoven om nu een sluitende begroting te krijgen.

Dit is absoluut niet hoe de CDA fractie in het verleden te werk is gegaan en ook niet hoe het CDA in de toekomst te werk wil gaan. Hiermee komt het duurzaam financieel evenwicht van onze gemeente in het gedrang.

Reeds bij de behandeling van het OOT, de Burap 2019 alsmede de auditcommissies over de begroting heeft de CDA fractie aangegeven dat deze manier van begroten voor onze fractie onbespreekbaar is.

In deze begroting zijn slechts tot en met de 8^e begrotingswijziging de wijzigingen meegenomen. Indien het zou gaan om minimale wijzigingen, dan is de stellingname van het college wellicht nog te begrijpen, echter de wijzigingen zijn dusdanig ingrijpend dat de gemeenteraad volledig dient te worden geïnformeerd over de financiële gevolgen.

Herhaaldelijk hebben wij gevraagd of het meerjarig effect van Bestuursrapportage verwerkt is in de begroting. Meerdere keren heeft de portefeuillehouder financiën de heer Houben ontkennend geantwoord. Wat schets onze verbazing als wij de raadsinformatiebrief Planning en & Controlcyclus die wij vorige week ontvingen lezen? Het meerjarig effect is wel meegenomen, aldus de tekst op pagina 4. Wij kunnen het nu echt niet meer volgen. **Wij willen nu een klip en klaar antwoord van de portefeuillehouder financiën en dat dit vastgelegd wordt in de besluitenlijst van deze vergadering.** Met deze begroting wordt een veel te rooskleurig beeld geschetst van de toekomst en daarmee de gemeenteraad een rad voor de ogen gedraaid.

Neem bijvoorbeeld de te verwachten begrotingswijziging betreffende het OOT. Het OOT trekt een zware wissel op de reservepositie van onze gemeente. De stand van de reserves op 31 december 2022 zonder OOT (9^e wijziging) is € 9.042.072,-. De stand van de reserves op 31 december 2022 met OOT (9^e wijziging) is € 5.978.889,-. Dit betekent dat alleen al door het Organisatie Ontwikkel Traject onze reserves binnen 3 jaar met meer dan € 3 miljoen afnemen. Tel daarbij het tekort van de Burap 2019 en de begroting 2020 op dan daalt onze algemene reserve met meer dan 40%.

In de raadsinformatiebrief die wij vorige week ontvingen stelt het college voor om de positieve begrotingssaldi voor 2021, 2022 en 2023 te storten in de algemene reserve. Prima uitgangspunt zou je zeggen, maar wat is de realiteit. De begroting 2019 sloot voor 2019 af met een negatief saldo en 2020 en verder waren positief. Wat is nu de realiteit. De begroting de nu voorligt geeft voor 2020 een negatief saldo van meer dan een half miljoen aan. Wat wordt straks de begroting 2022, ook weer een negatief saldo. Wij vrezen het ergste en voor ons is dan ook het voorstel van het college wishful thinking en getuigt op basis van deze feiten niet van enige realiteitszin.

Ook heeft het CDA reeds eerder haar kanttekeningen geplaatst bij het schrappen van de stelpost Loon- en Prijscompensatie wanneer de Algemene Uitkering meerjarig tegen lopende prijzen wordt berekend.

Kortom, de financiële positie van onze gemeente wordt zwaar verzwakt, terwijl dat uit deze begroting nu niet inzichtelijk is en later via wijzigingen ‘erin wordt gefietst’. Niet alleen de gemeenteraad wordt zo op het verkeerde been gezet, maar ook onze financieel toezichthouder, de Provincie.

Hierbij wordt ook heel eenvoudig voorbij gegaan aan het gegeven dat in voorliggende begroting meerjarig – per belastingcategorie - een gemiddelde lastenstijging van 3% per jaar is gecalculeerd, waarbij de Voorzieningen afvalverwijdering en riolen desondanks een sterk negatief verloop en zelfs een negatieve stand laten zien. Om deze voorzieningen eind 2023 weer op het vereiste nulpunt (!) te krijgen worden de inwoners meerjarig geconfronteerd met een additionele lastenstijging van ruim € 450.000,- (meer dan € 30,- per inwoner).

Het CDA kan dan ook onmogelijk instemmen met deze begroting vanwege de grote financiële gevolgen.

Toeristenbelasting

Dit college kiest ervoor om een enorm forse verhoging van de toeristenbelasting voor te stellen. Hierbij zal ook nog eens de vrijstelling voor jongeren tot 14 jaar gaan vervallen.

Het CDA is tegen deze forse verhoging en het vervallen van het leeftijdscriterium. Het CDA heeft als uitgangspunt dat de toeristenbelasting alleen kan worden verhoogd indien hiertegenover ook iets staat voor de toeristen. Indien projecten als de Trambaanfietsroute, fietspaden Simpelveld-Eys-Wittem, uitvoering GVVP, toeristenpas, uitvoering zouden krijgen c.q. hiervoor middelen gereserveerd zouden zijn, zou dit een rechtvaardiging van de toeristenbelasting kunnen zijn. Nu wordt de toeristenbelasting gebruikt om het OOT te financieren. Dat kan nimmer de bedoeling zijn.

De grondslag voor de verhoging van de toeristenbelasting is volgens het college gelegen in het gelijk trekken van de toeristenbelasting in lijn 50 verband. **Hoe verklaart het college dan de voorgestelde wijziging van gemeente Vaals?** Het college van Vaals zet in op een verhoging naar € 2,-. Dit wijkt af van de in Gulpen-Wittem voorgestelde € 1,70.

Als CDA dienen we dan ook een amendement in, waarbij we verzoeken om een doelreserve in de begroting voor de te ontvangen toeristenbelasting, zodat het bedrag van de

toeristenbelasting ook daadwerkelijk bij de sector toerisme terecht komt en niet wordt ingezet als verkapt algemeen dekkingsmiddel.

Amendement: toeristenbelasting

Verhoging budget representatie B&W

Naar de exacte verhoging c.q. het exacte huidige budget representatie B&W is meermaals gevraagd, echter hierop hebben wij géén antwoord gekregen. Slechts werd geantwoord dat er een nieuwe ambtsketen nodig zou zijn. **Nog heden wenst de CDA fractie de exacte bedragen te ontvangen.** Het CDA kan onmogelijk instemmen met een verhoging van het budget representatie B&W. Derhalve dienen wij hiertoe een amendement in.

Raadzaal

Ons gemeentehuis is een mooi gebouw, maar gezien de historie heeft het ook z'n beperkingen. Dat geldt zeker voor onze raadszaal. Het idee om deze zodanig in te richten dat deze ruimte een huis voor de burger wordt spreekt ons in intentie aan, echter gelet op de ruimte en de grote verbouwing die dit vergt, zeer zeker niet. Als CDA hebben wij in de daarvoor opgerichte stuurgroep dan ook te kennen gegeven te kiezen voor de meest sobere variant die mogelijk is, waarbij wij willen inzetten op duurzaam meubilair. In deze begroting is in de jaar laag 2020 een bedrag van € 150.000,- als incidentele last (en dus NIET als investering met een meerjarig nut) opgenomen voor het renoveren van de raadzaal. De door het CDA voorgestelde aanpassingen kunnen volgens het CDA worden gedekt uit de bestaande budgetten, zonder te leiden tot extra incidentele lasten of kapitaallasten.

Indien een meerderheid van de stuurgroep uiteindelijk kiest voor een andere, minder sobere variant, die niet gedekt kan worden uit de bestaande budgetten, dient er een separaat voorstel aan de gemeenteraad te worden voorgelegd. Het nu begroten van € 150.000,- is volgens onze fractie dan ook te voorbarig. Derhalve dient het CDA een amendement in voor het schrappen van de voorgestelde € 150.000,- als incidentele last in 2020 voor de verbouwing van de raadzaal.

Amendement: raadzaal

KCC

De huidige openingstijden van het KCC zijn volgens het CDA niet meer van deze tijd. Goede dienstverlening heeft volgens het CDA ook niets met openingstijden te maken. Steeds meer verzoeken en aanvragen kunnen digitaal worden ingediend. Het CDA dient dan ook een motie in om de openingstijden van de publieksbalie en de telefonische bereikbaarheid te beperken.

Motie: KCC

Handhaving

Veiligheid en handhaving vinden wij van groot belang voor een prettige woon- en leefomgeving voor onze inwoners en gasten, echter vrezen wij, gezien de in het OOT aangegeven vrij te komen beschikbare handhavingscapaciteit en de daarbij voorgenomen ambities dat het gevaar bestaat door te schieten op het gebied van handhaving en als het ware een politiestaat te creëren in onze gemeente, hetgeen een prettige woon- en leefomgeving zeker niet ten goede komt. De CDA fractie wil dan ook allereerst beleid formuleren voor de inzet van extra fte voor het taakveld veiligheid en handhaving alvorens over te gaan tot het uitzetten van vacatures voor deze posten c.q. het aannemen van BOA's. Hiertoe dienen wij een motie in.

Motie: inzet Handhaving

Fiets- en wandelpaden

Investering in fiets- en wandelpaden is belangrijk voor het toerisme, maar ook voor onze eigen inwoners. Ook de komende periode wil het CDA investeren in de aanleg van paden en het onderhoud daarvan.

Het project vrijliggend fietspad tussen Wijlre en Ubachsberg loopt. **Wat is hiervan de stand van zaken?**

Tevens vraagt het CDA aandacht voor de stand van zaken betreffende fietspad Cartils-Gulpen. Hiervoor zijn reeds middelen gereserveerd. **Wanneer is de uitvoering gepland?**

Tevens bestaat er nog steeds geen duidelijkheid over de Trambaanfietsroute. **Wat is de stand van zaken betreffende de Trambaanfietsroute?**

Daarnaast zet het CDA al geruime tijd in op een vrijliggend fietspad tussen Eys en Simpelveld. Met de aankomende reconstructie van de weg, kan werk met werk gecombineerd

worden. Het CDA heeft moeten constateren dat er wel middelen zijn gereserveerd voor de reconstructie van de weg, echter niet voor een eventueel vrijliggend fietspad. De portefeuillehouder heeft in de raadsvergadering van 24 oktober jl. te kennen gegeven concreet in gesprek te zijn met de gemeente Simpelveld en de verantwoordelijk gedeputeerde over een vrijliggend fietspad. Het is echter wel zaak dat er dan ook middelen voor gereserveerd zijn. Het CDA stelt dan ook voor om een bedrag van € 100.000,- te reserveren voor een vrijliggend fietspad tussen Eys en Simpelveld. Hiertoe dienen wij dan ook een amendement in.

Amendement: fietspad Eys-Simpelveld

Accommodatiebeleid

In de begroting wordt aangegeven dat de voorbereidingen voor de evaluatie van het accommodatiebeleid worden getroffen. **Wanneer kunnen wij de evaluatie verwachten?**

Het college geeft tevens aan dat nu reeds investeringen noodzakelijk zijn om gemeenschapsaccommodaties en sportcomplexen toekomstbestendig en duurzaam te maken. Hierbij worden reeds kosten verwacht voor de accommodaties 't Patronaat, A ge Wienhoes, 't Wielderhoes en de gymzaal te Eys. Het CDA is een groot voorstander van het goed onderhouden van onze BMV's. De portefeuillehouder heeft echter meer dan één keer toegezegd dat wij eind september een overzicht zouden krijgen van de wensen en noodzakelijke investeringen die zijn rondje langs de velden had opgeleverd. Dit hebben wij nu echter nog steeds niet en dus ook geen inzicht waarom nu deze 4 investeringen wel worden opgenomen en anderen niet. Wederom een voorbeeld van de gebrekkige informatieverstrekking aan de raad.

Het CDA is van mening dat er vaart gezet dient te worden achter de evaluatie van het accommodatiebeleid en de daarmee gepaard gaande visie voor de toekomst, zodat het inzichtelijk is voor ons als gemeenteraad welke investeringen de komende jaren gedaan dienen te worden en de gemeenteraad hierin keuzes kan maken.

Tevens is er in deze begroting niet helder hoe verder met de kern Nijswiller. De CDA fractie verneemt vanuit de kern Nijswiller veel geluiden dat er onduidelijkheid bestaat alsmede dat de huidige oplossing niet toereikend is. Het CDA dient dan ook specifiek nog een motie in voor de kern Nijswiller.

Motie: gemeenschapsvoorziening Nijswiller

Sociaal Domein

De laatste maanden is alleen maar ‘halleluja geroepen’ over het ‘Sociale Domein Buiten de gebaande paden’. Vrijwel alle thema zijn aan de orde geweest, maar concrete doelen met daarbij het financiële kostenplaatje, is nergens terug te vinden, ondanks onze herhaalde vragen. Zorgvuldig omgaan met de beschikbare middelen is er kennelijk niet meer bij. Integendeel, het opbouwen van een goede fundamentele basis voor onze verouderende gemeenschap wordt volledig in de wind geslagen. Wat moeten we lezen (en ook daar zijn regelmatig vragen over gesteld...) In 2024 is alles **opgeteerd** en rest ons nog een bedragje van € 9.158!!! Te weten vanuit een Sociaal Domein reserve die in 2014 nog ca. € 800.000,- bedroeg!

Eveneens baart het ons zorgen dat u de Bijzondere bijstand met 10% gaat verhogen in een tijd waarin werkgevers in vrijwel alle sectoren schreeuwen om werknemers. Zeker zijn wij er niet voor dat onze burgers in een armoedeval terecht zullen komen. Maar het deelnemen aan de arbeidsmarkt is voor ons het belangrijkste doel en in voorkomende gevallen moet het maar met voorrang en/of extra begeleiding. De CDA fractie gaat voor een beleid waarin gezinnen functioneren in een werkzame omgeving en optimaal deelnemen aan onze arbeidsprocessen en niet moeten leven van uitkeringen. De meeste sociale problemen ontstaan namelijk juist binnen gezinnen waar moeder of vader geen werk heeft en kinderen eveneens niet of nauwelijks worden gestimuleerd om actief deel te nemen aan ons arbeidsproces.

Als college heeft u besloten dat in de begroting 2019 voor de laatste keer gebruik gemaakt wordt van de inzet van de Egalisatiereserve Sociaal Domein. Bij de behandeling van de gemeenschappelijke regelingen, de kaderbrief en het OOT hebben wij dit reeds opgemerkt als CDA fractie. Nu moeten wij constateren, bij de behandeling van de begroting 2020, dat deze reserve toch nog 3 jaar ingezet wordt en wel voor bijna € 400.000,- komend jaar en bijna € 200.000,- in het laatste jaar. Dit zonder verdere toelichting waarom het college haar beleid opeens wijzigt en hoe ze dan vanaf 2023 het tekort verwerkt? Onbegrijpelijk. Onze opmerkingen worden kennelijk niet meer serieus genomen en als raad worden we weer niet volledig geïnformeerd. **Wij willen dan ook nog vanavond dit inzicht.**

Tot slot

Uit voorgaande moge duidelijk blijken dat het CDA van mening is dat het college met deze begroting veel kansen voor Gulpen-Wittern laat liggen en daarnaast onze gemeente met deze begroting in zwaar weer brengt. Goed rentmeesterschap en duurzaam financieel beleid, met oog voor de toekomstige Gulpen-Witternse generaties, zijn aan dit College niet besteed. Waar er in het verleden sprake was van ‘pot beheren’ lijkt nu het credo ‘pot verteren’... . De CDA fractie legt dan ook een aantal wijzigingsvoorstellen voor vanavond, die zojuist uitvoerig zijn toegelicht, echter daarmee zijn we er nog lang niet...

Het CDA kan deze begroting dan ook onmogelijk steunen.

De CDA Fractie Gulpen – Wittern

Marieke Nass	voorzitter	Fon Kistermann	fractielid
Jos Hendriks	vice voorzitter	Philip Laheij	fractielid